

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Bedømmelsesvejledning

Mundtlig del af Prøve i Dansk 3

August 2024

Indhold

Forord	side 3
Faglige mål	side 4
Oversigt over prøven	side 5
Bedømmelseskriterier	side 6
7-trins-skalaen	side 9
Bedømmerark	side 9
Begrundede bedømmelser og lydfiler	
Præstation til karakteren 12	side 12
Præstation til karakteren 10	side 14
Præstation til karakteren 7	side 16
Præstation til karakteren 4 (kun lydfil)	side 19
Præstation til karakteren 02	side 20
Præstation til karakteren 00	side 22
Prøvegrundlag, delprøve 2	
Emne C: Arbejde og karriere, sommer 2013	side 24
Emne A: Arbejdstid, sommer 2022	side 27
Emne C: Klima og livsstil, vinter 2023	side 30
Bilag	
Bilag 1: Der måles på sprog, ikke på viden	side 33
Bilag 2: Eksamination og bedømmelse af selvstuderende, der ikke umiddelbart har de forudsætninger, der forventes af prøvedeltagere ved PD3	side 34

Forord

Formålet med denne bedømmelsesvejledning er at medvirke til at sikre en korrekt bedømmelse af mundtlige præstationer ved Prøve i Dansk 3.

Bedømmelsesvejledningen er et arbejdsredskab og henvender sig først og fremmest til eksaminatorer og udpegede og beskikkede censorer, der er de centrale aktører til sikring af en korrekt bedømmelse.

Bedømmelsesvejledningen henvender sig også til de lærere, der underviser frem mod prøven, da det er væsentligt, at lærerne er godt inde i faglige mål og bedømmelseskriterier for prøven, så de kan medtænke og informere om dem i undervisningen.

Ud over en beskrivelse af faglige mål og bedømmelseskriterier indeholder vejledningen også SIRIs begrundede bedømmelser, dvs. der er givet karakterer af kursistbesvarelser med begrundelser ud fra bedømmelseskriterierne. Disse begrundede bedømmelser er en udmøntning af bedømmelseskriterierne i praksis og er dermed en central del af bedømmelsesvejledningen.

Faglige mål

Jf. Common European Framework, B2

Samlet færdighed

Kan udtrykke sig om almene og samfundsmæssige emner.

Kan udtrykke sig i et sammenhængende og umiddelbart forståeligt og forholdsvis nuanceret sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet og korrekthed.

Kan forstå hovedparten af almindeligt forekommende kommunikation, hvor der anvendes et forholdsvis nuanceret sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet.

Pragmatisk færdighed

Kan holde en forberedt, organiseret og sammenhængende præsentation af et alment og samfundsmæssigt emne.

Kan forstå sprogligt og indholdsmæssigt forholdsvis komplekse spørgsmål om almene og samfundsmæssige emner.

Kan fortælle, forklare, begrunde, tage stilling og argumentere.

Lingvistisk færdighed

Har ordforråd til at tale om almene og samfundsmæssige emner.

Har kontrol over en del forholdsvis lavfrekvent ordforråd, naboordsforbindelser og faste udtryk.

Kommunikerer med en forholdsvis høj grad af syntaktisk og morfologisk korrekthed samt syntaktisk variation og kompleksitet om almene og samfundsmæssige emner.

Udtalen er forståelig.

Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2
	Præsentation af forberedt emne	Opfølgende spørgsmål til præsentationen	Spørgsmål til uforberedt emne
Tid*	ca. 2 min.	Ca. 2½ min.	Ca. 4½ min.
Mål	- Fortælle sammenhængende	- Svare på opklarende/uddybende spørgsmål - Svare på spørgsmål, der kræver forklaring og begrundelse - Svare på spørgsmål, der kræver stillingtagen og argumentation	- Svare på obligatoriske spørgsmål - Svare på opklarende/uddybende spørgsmål - Svare på spørgsmål, der kræver forklaring og begrundelse - Svare på spørgsmål, der kræver stillingtagen og argumentation
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltager præsenterer et emne	Prøvedeltager svarer på spørgsmål til emnet	Prøvedeltager svarer på spørgsmål til emnet.

* Hver af de to delprøver varer 5 minutter, inkl. instruktioner.

Bedømmelseskriterier – PD3, mundtlig kommunikation

Karakter	Vejledende beskrivelse
12	<p><i>Gives for den særdeles gode opfyldelse af de faglige mål.</i></p> <p>Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er godt organiseret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, og det er undervejs i præsentationen tydeligt, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen er nem at følge. Præsentationen er sammenhængende og indholdsmæssigt klart og sprogligt præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter præsentationen godt.</p> <p>Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål samt spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, det vil sige give indholdsmæssigt klare og relevante svar uden behov for hjælp fra eksaminator.</p> <p>Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på både første og andet obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt klare og relevante svar uden behov for hjælp fra eksaminator.</p> <p>Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har kontrol over og gør brug af en god og varieret syntaks og en del forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk, der gør det muligt at svare klart og præcist på alle typer af spørgsmål. Prosodien og udtalen understøtter godt og præcist formidlingen.</p>

Gives for den gode opfyldelse af de faglige mål.

Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er overvejende godt organiseret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, og det er undervejs i præsentationen overvejende tydeligt, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen overvejende er nem at følge. Prøvedeltager afslutter kort, men dog typisk lidt stereotyp, fx ved brug af udtrykket 'alt i alt mener jeg' efterfulgt af et typisk ikke helt relevant udsagn. Præsentationen er overvejende sammenhængende og indholdsmæssigt overvejende klart og sprogligt overvejende præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter overvejende præsentationen godt.

Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan i overvejende grad ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål, men har typisk brug for lidt hjælp af eksaminator for at svare fyldestgørende på spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, det vil sige give indholdsmæssigt overvejende klare og relevante svar.

Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan i overvejende grad ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt overvejende klare og relevante svar. Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på andet obligatoriske spørgsmål og give indholdsmæssigt nogenlunde klare og relevante svar, men har typisk brug for nogen hjælp fra eksaminator, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".

Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har nogenlunde kontrol over og gør brug af en nogenlunde god og varieret syntaks. Prøvedeltager har kontrol over nogle forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk, men der forekommer typisk nogle mindre præcise ordvalg og/eller ordvalgsfejl, så nogle spørgsmål kun besvares stort set klart og præcist. Prosodien og udtalen understøtter overvejende formidlingen godt og præcist.

Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er nogenlunde disponeret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, men markerer undervejs i præsentationen kun mindre klart, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen kun er nogenlunde nem at følge. Prøvedeltager afslutter typisk ikke præsentationen, eller også afsluttes præsentationen stereotyp, fx ved brug af udtrykket 'alt i alt mener jeg' efterfulgt af et udsagn, der kun i mindre grad er relevant. Præsentationen er nogenlunde sammenhængende, men dog indholdsmæssigt og sprogligt ikke helt klart og præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter kun i mindre grad præsentationen.

Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål, men indholdsmæssigt kun i mindre grad give klare og relevante svar, og har typisk behov for nogen hjælp fra eksaminator for at svare på spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".

Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af, men kan kun nogenlunde ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt nogenlunde klare og relevante svar, og har typisk brug for nogen hjælp fra eksaminator, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".

Prøvedeltager udviser nogenlunde forståelse af, men kan ikke helt klart og præcist svare på andet obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål. Prøvedeltager svarer typisk kort og upræcist og har typisk brug for en del hjælp fra eksaminator for at formulere et svar og kan typisk ikke give indholdsmæssigt klare og relevante svar.

Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har i mindre grad kontrol over og gør i mindre grad brug af en god og varieret syntaks. Prøvedeltager har typisk kontrol over højfrekvente ord og udtryk, men kun i mindre grad over forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk. Der forekommer typisk flere ordvalgsfejl ved mindre frekvente ordvalg, og prøvedeltager svarer derfor ikke klart og præcist på alle spørgsmål. Prosodien og udtalen understøtter kun i mindre grad formidlingen.

7-trins-skalaen

KARAKTER	BETEGNELSE	OPFYLDELSE AF FAGLIGE MÅL
12	Fremragende	Særdeles god
10	Fortrinlig	Meget god
7	God	God
4	Jævn	Nogenlunde
02	Tilstrækkelig	Netop acceptabel
00	Utilstrækkelig	Ikke acceptabel
- 3	Ringe	Ringe

Bedømmerark

Af bedømmerarket side 10-11 fremgår det, hvad der er fokus på i bedømmelsen af de forskellige dele af mundtlig kommunikation.

Bedømmelsen af kommunikativ sprogfærdighed tager afsæt i Lyle F. Bachmanns beskrivelse af 'Communicative Language Ability', som beskrevet i 'Fundamental Considerations in Language Testing', Oxford University Press, 1990. Bachmanns model over kommunikativ sprogfærdighed følges dog ikke slavisk, men er i nogen grad justeret til ud fra de behov, der viser sig ved bedømmelse af de fire danskprøver, jf. justeret Bachman-model over kommunikativ sprogfærdighed. Find modellen her: [Kommunikativ sprogfærdighed](#)

Præstationerne bedømmes efter 7-trins-skalaen (se ovenfor). Af beskrivelsen af 7-trins-skalaen fremgår det, hvilke ord der bliver brugt i de begrundede bedømmelser til at beskrive graden af opfyldelse af de faglige mål.

Danskprøverne er sprogrprøver, og i bedømmelsen af skriftlige besvarelser og mundtlige præstationer måles der ikke eksplicit på viden (se bilag 1).

Der er i denne vejledning kun medtaget eksempler på mundtlige præstationer af prøvedeltagere fra målgruppen for prøven, dvs. kursister som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet. Der kan imidlertid også være andre, der går op til prøven end prøvedeltagere fra målgruppen.

Det kan fx dreje sig om yngre prøvedeltagere, der er født eller opvokset i Danmark, og som følge heraf har et korrekt eller tilnærmelsesvis korrekt dansk talesprog, når der er tale om personnære emner, men som ikke har erfaring med at kommunikere om almene og samfundsmæssige emner. For disse prøvedeltagere må der ved karaktergivningen tages særlige hensyn (se bilag 2).

Prøvedeltager: _____

Brug af bedømmerarket

Mens du lytter til præstationen skal du tage noter, herunder eksempler på prøvedeltagernes sprog (inkl. fejl og mangler), og løbende bedømme delprøverne holistisk ud fra de faglige mål.

Efter din umiddelbare bedømmelse skal du vurdere præstationen ud fra forskellige fokuspunkter vedrørende den kommunikative sprogfærdighed, der kan understøtte eller kvalificere din bedømmelse. Her inddrager du dine noter.

Efter du har vurderet fokuspunkterne, skal du give præstationen en endelige karakter.

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne	Top	Midt	Bund	Under niveau
Kommunikativ sprogfærdighed (opbygning, sammenhæng, udtale)				
Noter:				

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen	Top	Midt	Bund	Under niveau
Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)				
Lingvistisk færdighed (ordvalg, syntaks, morfologi, udtale)				
Noter:				

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne	Top	Midt	Bund	Under niveau
Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)				
Lingvistisk færdighed (ordvalg, syntaks, morfologi, udtale)				
Noter:				

Karakter:

Begrundet bedømmelse af præstation til karakteren 12

Emne i delprøve 1: Afsluttende prøver i folkeskolen.

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne C: Arbejde og Karriere (sommerprøven 2013).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 12](#)

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng
Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med, at hun vil fokusere på Uddannelsesministeriets rolle i de afsluttende prøver i folkeskolen. Emnet er lovteknisk men præsentationen nem at følge.

Præsentationen er sammenhængende og indholdsmæssigt udfoldet og klart formidlet, blandt andet ved brug af forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk og komplekse syntagmer, samt kohæsiionsmarkører, som fx 'på den måde', 'for nylig introducerede prøver':

"På den måde har uddannelsesministeriet og regeringen kontrol over niveau, og de kan udforme undervisning og læring i hele Danmark, som de fx har gjort med de for nyligt introducerede obligatoriske prøver i 8. klasse, hvor man skal tage prøve i et valgfag. I praktisk eller musisk fag som fx musik eller billedkunst."

Udtale og prosodi understøtter præsentationen godt, selv ved et lavfrekvent og lovteknisk ordforråd.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål med indholdsmæssigt klare og relevante svar, som hun ræsonnerer sig frem til, mens hun taler. Det gælder fx, da hun bliver bedt om at uddybe, hvad hun har sagt i sin præsentation om, at uddannelsesministeriet har kontrol over niveauer:

"Ja, jeg mener, at de skriver ikke et program, så vidt som jeg forstår, men de kan bestemme, hvilke områder skal dækkes i prøver, og fx i skriftlig prøve i dansk, tror jeg, der er en online-system, så ministeriet formulerer faktisk spørgsmål, og på den måde kan de bestemme, hvad man skal vide som elev på 9. klasse."

Og fx da hun svarer på et spørgsmål om fordele og ulemper ved, at resultaterne af afgangsprøverne offentliggøres:

"Det kan være fordele, fordi så ved alle sammen hvilket niveau skolen har, så skolen prøver at forbedre sig, fordi hvis forældrene kan tjekke, inden de bringer deres barn til skolen, så skal de vælge en skole, hvor gennemsnitskarakter er høj. Men der kan også være problem i det. Fx hvis der er en lille skole i en lillebitte by, fordi de er ikke så måske ærlige. Jeg ved ikke, om det er faktisk sket, men jeg ved, at det kan ske i andre lande som fx i Rusland, på grund af gennemsnitskarakterer, så de snyder faktisk."

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på både første og andet obligatoriske spørgsmål med indholdsmæssigt klare og relevante forklaringer og begrundelser. På første obligatoriske spørgsmål om, hvorfor nogle vælger et karrierejob, selvom det ofte betyder lange arbejdsdage, svarer hun:

"Jeg tror, de vælger det, fordi arbejde er også en vigtig del af identitet for mange mennesker, så de vil gerne have status og også et arbejde, som de er stolte for. Og så er der mange mennesker, som vælger at have et arbejde, hvor de kan tjene mange penge, og det er tit karrierearbejde, så hvis de vil gerne prioritere deres livsstil fx, og over for deres familie og hobby og den slags, så skal de have en karrierejob."

På det opfølgende spørgsmål om problemer ved at have et karrierejob med meget lange arbejdsdage kommer hun selv ind på problematikken med arbejde og fritid, der ikke er adskilt, og som tematiseres i andet obligatoriske spørgsmål:

"Ja, der kan være et problem, fordi arbejde og fritid de flyder sammen, så der er ingen grænser mellem det, og man kan måske blive stresset, og man har ikke tid nok til sin familie og sine venner og sin hobby, og så ja, det kan sagtens være et problem."

På det sidste spørgsmål om, hvad hun mener en virksomhed kan gøre for at sikre en balance mellem arbejde og familie svarer hun også relevant og ubesværet:

"Ja, mange virksomheder de har en slags møde, hvor de snakker om fysisk og psykisk helbred og måske balance mellem arbejdsliv og familieliv, og det hjælper nogle mennesker at få råd og simpelthen at snakke om det. Men en chef skal også have en mulighed for fx skifte opgaver mellem ansatte, hvis han eller hun ser, at det virker simpelt-hen ikke."

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltagerens sprog er meget flydende og med lange taleture. Der er en god syntaktisk kompleksitet med overvejende korrekte sætninger og en del forholdsvis lavfrekvente ord eller udtryk, der gør det muligt at svare nuanceret på de opfølgende spørgsmål, så indholdet fremstår klart, jf. eksemplerne ovenfor.

Sproget understøtter godt og præcist udfoldelsen af forklaringer, begrundelser og argumenter, og prosodien og udtalen understøtter formidlingen godt. Taletempoet er højt, der er kun få upræcise formuleringer, som fx "det skal være muligheder for støtte", "en chef skal også have en mulighed for fx skifte opgaver mellem ansatte".

Begrundet bedømmelse af præstation til karakteren 10

Emne i delprøve 1: Fordele og ulemper ved økologi.

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne A: Arbejdstid (sommerprøven 2022).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 10](#)

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med at fortælle, at vi har stort fokus på økologi i Danmark, og at hun vil fortælle om fordele og ulemper ved økologi. Hun fortæller dog kun om én fordel, men to ulemper. Hun markerer undervejs i præsentationen tydeligt, når hun taler om de to temaer: *"Den største fordel ved at købe økologisk..."*, *"Den største ulempe ved kun at købe økologisk..."*

Præsentationen er sammenhængende og indholdsmæssigt klart formidlet, blandt andet ved brug af forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk. Dog afslutter prøvedeltager lidt abrupt og stereotyp med udtrykket 'alt i alt' efterfulgt af et ikke helt relevant udsagn, idet det ikke fremgår af hendes præsentation, at fordelene er flere end ulemperne:

"En anden ulempe kunne være at det udbud er meget (...?) begrænset i det danske supermarked. Derfor der er mange danskere, der vil klage over, at der ikke, at de ikke kan finde nok af økologiske færdigretter i supermarked. Alt i alt må jeg alligevel sige, at der er flere fordele end ulemper ved økologiske fødevarer."

Udtale og prosodi understøtter præsentationen overvejende godt. Dog er der nogle steder unaturlig prosodi og afvigende udtale, som er forstyrrende for forståeligheden.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sprog handlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og kan overvejende ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål. Hun kan uddybe og eksemplificere sine svar, fx til et spørgsmål om standarder for dyrevelfærd siger hun:

"Ja, man kan snakke om flere aspekter på området. Man kan snakke om hvilke foder, dyrene har adgang til. Og hvilke mærker (marker) gør eller udendørs arealer de har adgang til. Så hvis man køber økologiske, støtter man en produktionsform som giver noget adgang og flere udendørsarealer til dyrene og også sikrer at de får adgang til bedre føder (foder)."

Og til spørgsmål, om hvad samfundet kan gøre for at få os til at købe mere økologisk, forklarer hun:

"Samfundet kunne skave(skabe) kampagner eller hjælpe supermarkeder eller organisationer at få mennesker blive klogere på den emne med reklamer, sociale mediakampagner, opslag eller andre."

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sprog handlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og svarer i overvejende grad ubesværet på både første og andet obligatoriske spørgsmål og giver indholdsmæssigt overvejende klare og relevante forklaringer, uddybninger, begrundelser med

lidt hjælp fra eksaminator og enkelte gentagelser og uddybninger af svar. Til et spørgsmål om, hvad det kan betyde for familie og børn, at man arbejder meget, svarer prøvedeltager:

"Det betyder, at måske de ikke har mulighed for at være sammen så meget som de havde lyst til, og det kan være svært at skabe et god forhold mellem familiemedlemmer. Og måske børnene har det svært, når de kan ikke se deres forældre så meget, som de andre børn kan."

Og hun kan forklare og uddybe det, hun har sagt om fordele ved en 30 timers arbejdsuge, som censor ikke har forstået:

"Undskyld – vil du lige gentage det? Hvad sagde du?"

"Ja, hvis man arbejder ikke så meget som vi gjorde det nu, det kunne være fordele for samfundet fordi din tilfredshedsniveau eller generel glæde ville være højere, og derfor kunne vi være det lykkeligste land i verden igen."

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltager gør brug af en god og varieret syntaks og af forholdsvis nuancerede ordvalg. Der er en del forholdsvis lavfrekvente ord eller udtryk, der gør det muligt at svare overvejende præcist på de opfølgende spørgsmål, så indholdet fremstår overvejende klart, fx 'produktionsformer som giver adgang til udendørsarealer', 'tilfredshedsniveau', 'bidrage til samfundet.'

Sproget understøtter overvejende godt og præcist udfoldelsen af forklaringer, uddybninger, begrundelser og argumenter, og prosodien og udtalen understøtter nogenlunde formidlingen. Der er eksempler på upræcist ordvalg ('psykologiske sygdomme', 'In generelt', 'bruge læger') og udtalefejl på enkeltord, der indimellem forstyrrer forståeligheden, fx "føder" (foder), "skave" (skabe), "mærker" (marker), "afgang" (adgang).

Taletempoet er lidt tøvende med mange tænkepauser som øhmm... aaah... emmmm osv., men prøvedeltager præsterer tilstrækkeligt klart og præcist udfoldede svar til et lille 10-tal.

Begrundet bedømmelse af præstation til karakteren 7

Emne i delprøve 1: Madspild – årsager i og løsninger.

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne C: Klima og livsstil (vinterprøven 2023).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 7](#)

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Præsentationen er nogenlunde organiseret. Prøvedeltager indleder præsentationen med, at hun vil fortælle om 1) to hovedkilder (til madspild) og 2) måder at bekæmpe madspild på. Hun kunne dog have præciseret, at hun ville tale om 'hjemmet' og 'fødevarerindustrien' som to kilder til madspild og under hvert punkt komme ind på måder at bekæmpe det på. Dette ville have gjort præsentationen mere klar, idet hun i præsentationen introducerer de to punkter: "Madspild i hjemmet står for 30 % af...", "Madspild i fødevarerindustrien står for 19 % af..." Efter præsentationen forventer man også en præsentation af punkt 1, men der følger i stedet først en generel introduktion til madspild som et problem i verden. Der er ikke nogen klar afslutning på præsentationen, men de to punkter med eksempler på mulige måder at undgå madspild på er overvejende klart formidlet:

"Madspild i hjemmet står for 30% af hele danskerne madspildet. Og at undgå det det er vigtigt at være opmærksom på, hvad man køber, og hvad man smider ud hver uge, og købe mindre af det, at vurdere madens holdbarhed og måske planlægge flere indkøbsture i stedet for en kæmpe indkøbstur en gang om uge."

Prøvedeltager har generelt en god udtale og et godt, roligt og flydende taletempo. På sætningsniveau er der god brug af tryk på centrale ord i sætningen, hvilket understøtter indholdet og gør det nemt at følge. Der er kun et enkelt ord ('producere'), der volder problemer udtalemæssigt, og så er afslutningen meget utydelig.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser god og umiddelbar forståelse af eksaminators spørgsmål og svarer overvejende ubesværet og nogenlunde godt udfoldet på opklarende og uddybende spørgsmål. På det første uddybende spørgsmål om, hvordan man får familierne til at begrænse deres madspild svarer prøvedeltager:

"Jeg tror, det er vigtigt at tale om madspild, og også mange mennesker de tænker ikke om, hvad bliver om tallerkenen efter et måltid. Og måske man kan tale mere om det og for eksempel en kampagne ... adver ... som en reklame eller som kan stille lidt social opmærksomhed om emnet."

På det opfølgende spørgsmål om, hvordan man kan lave en kampagne, ville det have været mere klart, hvis eksemplet med landene kom til sidst:

"Ja, for eksempel i Sydafrika, mennesker i en gennemsnitlig hus spild 6 eller 7 kilogram mad om året, og i Nordamerika og i Nordeuropa det er mellem 115 og 75. Så det en stor forskel, og hvis man kan gøre for eksempel en sammenligning om det og også tale med unge, fordi unge er mere ... åbne at at ændre deres vaner, kostvaner og også bruge..."

På det sidste spørgsmål om, hvor ansvaret ligger, svarer prøvedeltager uden at uddybe i nævneværdig grad:

"Vi kan alle gøre en forskel. Det starter med mig, men det skal også gå videre til vores børn, til hvordan vores regering handler om emnet om madspild, og vi kan alle sammen gøre en forskel, det er ikke enmandsarbejde."

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser umiddelbar forståelse af første obligatoriske spørgsmål, som hun nogenlunde udfoldet:

"Det kan være for eksempel som mig. Jeg arbejder i Danmark, men jeg kommer oprindeligt fra Indien, og jeg vil gerne se mine forældre. Og også mange mennesker lide at have en ferie i en land med god klima eller ja, mange forskellige ..."

På det opfølgende spørgsmål om, hvorvidt vi vil blive ved med at rejse lige så meget på ferie med fly, svarer hun lidt skævt, men hun forstår spørgsmålet og svarer nogenlunde uddybende, da eksaminator fører hende tilbage på sporet.

"Så tror du, vi kommer til at rejse mere eller mindre eller det samme?"

"Jeg håber, vi skal være mere ansvarlige og tænke på, hvordan vi rejser, hvordan vi kan mindre vores CO2-fodspor og på at tænke om vores rejser mere."

På det andet obligatoriske spørgsmål og de opfølgende spørgsmål udviser hun umiddelbar og god forståelse af spørgsmålene, dog uden i første omgang at forholde sig til spørgsmålets fokus på, at det især er de unge, der har fokus på at leve klimavenligt, og uden at uddybe og forholde sig til ulemper:

"At leve klimavenligt er vigtigt, og jeg tror, det er mere fordel end ulempe. Det bedre for miljøet, det er bedre for ..."

"Nu er der fokus på, at det er mest de unge, der har fokus på det, og ikke så meget de ældre, men mest de unge der har fokus på det."

"Okay. Er det ikke en god ting? ... fordi unge er jo vores fremtid, og de kan gøre en forskel om, hvordan vi bruger ressourcerne. Så jeg tror, det er en god, øh en fordel."

Det sidste spørgsmål om generationskonflikten imellem de unge og ældre er på et højt abstraktionsniveau, men prøvedeltager udviser god forståelse af spørgsmålet, ligesom hun også kan besvare det, selvom svaret bliver upræcist, fordi nogle sætninger ikke fuldføres:

"Jeg tror, det er ikke en problem, fordi begge to kan lære fra hinanden, at det ... hver har sine egne synspunkt, men jeg tror, hvis det er dialog, og hvis vi snakker sammen, så vi kan godt komme at se, hvor de andre mener, og hvis der er ..."

Eksaminator kunne have konkretiseret generationskonflikten ved at have bedt prøvedeltager forholde sig til, at nogle ældre i højere grad prioriterer velfærd end klima.

På grund af lytteforståelsen og indholdsmæssigt relevante svar bedømmes præstationen til 7 og ikke 4, selvom svarerne kun er nogenlunde udfoldede.

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Generelt er udtalen god. Enkelte steder leder hun efter ord, hvilket går lidt ud over det flydende taletempo. Prøvedeltager gør brug af en god og varieret syntaks, men syntaks- og ordvalgsfejl forekommer, særligt når prøvedeltager bliver udfordret. Men der er også forholdsvis nuancerede ordvalg, så sproget alt i alt i nogenlunde grad understøtter forklaringer og uddybninger, som fremstår overvejende klare om end kortfattede.

Udtale og prosodi understøtter formidlingen særdeles godt. Med få undtagelser er der ingen udtalefejl og det rolige taletempo og den gode prosodi giver en god fluency, der til dels kompenserer for passager med upræcist sprog.

Præstation til karakteren 4

Emne i delprøve 1: Test i folkeskolen.

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne C: Arbejde og Karriere (sommerprøven 2013).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 4](#)

Bedømmelse af præstation til karakteren 02

Emne i delprøve 1: Den danske folkeskole med fokus på fordele og ulemper.

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne C: Arbejde og Karriere (sommerprøven 2013).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 02](#)

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med, at hun vil tale om, 1. hvad folkeskolen er og 2. fordele og ulemper, Taletempoet er meget langsomt, hvilket er problematisk i forhold til at levere en adækvat præsentation inden for tidsrammen. Prøvedeltager markerer ikke klart, når hun går over til at tale om punkt 2, og hun udfolder heller ikke indholdet, så det fremstår klart. Fx er det svært at vide præcist, hvad prøvedeltager mener med: *"Det er kommunen, lærer og staten, der har ansvar for skolerne, men det er staten, der bestemmer, hvad der skal være."*

I punkt 2 fortæller hun ikke om ulemper og afslutter heller ikke præsentationen med en opsamling eller afrunding.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser god forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål, men indholdsmæssigt kun i mindre grad give klare og relevante svar. Det gælder fx, da hun bliver bedt om at uddybe, at det er staten, der bestemmer, hvad man skal lære i skolen:

"Ja, det er staten, fordi folkeskolen er statens skole. Ja, så det har ansvar, det bestemmer hvad det laver. Kommunen bestemmer, hvilke børn går i hvilken skole. Ikke ligesom privatskole."

Og da hun skal besvare et spørgsmål om fordele ved at vælge en privatskole frem for en folkeskole:

"Ja, fordelene at gå på privatskole. Det har mere disciplin end folkeskoler, og så er det mindre mobning i privatskoler end folkeskoler."

Og da hun skal besvare et spørgsmål om, hvorvidt det er vigtigt for samfundet, at vi både har privatskoler og folkeskoler:

"Jaaah, det er vigtigt for både. Så hvis man kan betale for deres børn at gå på en privatskole, det er ok. Men hvis man kan ikke, den børn kommer ikke til at mangle skole, folkeskole."

Til et spørgsmål om, hvorvidt det er rimeligt, at staten også støtter betaling til privatskoler, svarer prøvedeltager ikke helt klart og forståeligt:

"Når staten betaler lidt til privatskole, så er det lighed, så rige mennesker kan også, øhm, have nogle penge tilbage. Ja, så det er lighed. Ikke kun dem betaler for deres børn. Fordi halle betaler skat, så halle skal have lidt tilbage."

Spørgsmålet ligger dog ikke i direkte forlængelse af prøvedeltagerens præsentation og ligger også på et højt abstraktionsniveau. Eksaminator kunne i stedet have bedt om yderligere opklaring og uddybning af prøvedeltagerens

svar, fx hvorfor prøvedeltageren mener, der er mere disciplin og mobning i privatskoler end i folkeskoler, og hvorfor det er vigtigt både at have folkeskoler og privatskoler.

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser god forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål om, hvorfor nogle vælger et karrierejob, selvom det ofte betyder lange arbejdsdage, samt det opfølgende spørgsmål, men indholdsmæssigt kun i mindre grad give udfoldede, klare og relevante svar:

"Det er mange grunde, for nogle mennesker foretrækker karrierejob, selvom det er svært. Måske fordi de vil gerne have godt liv. De vil gerne have tjene mere penge. De vil gerne have respekt i samfundet. De vil gerne have løn."

På det opfølgende spørgsmål om, hvilke problemer der kan være ved at have et karrierejob med lange arbejdsdage svarer prøvedeltager meget kort:

"Det kan være meget stressende. Som kan resultere til depression, når man slapper ikke af."

Prøvedeltager udviser nogenlunde forståelse, men kan ikke helt klart og præcist svare på andet obligatoriske spørgsmål, hvor prøvedeltager kun i mindre grad forklarer og uddyber sine svar på spørgsmålet, og hvor eksaminator ad flere forsøg prøver at få prøvedeltager til at uddybe:

"Jahh, ulemper kan være, at der ikke sætter grænser mellem arbejdstiden og fri-, fri-, fritiden."

"Kan du fortælle lidt mere om det?":

"Fordi de arbejder hele tiden, selvom de er hjemme og de har ferie. De arbejder, de tjekker deres mail. De har ikke tid at slappe af. De tænker om arbejde."

Spørgsmålet om fordele ved, at arbejde og fritid ikke er adskilt bliver ikke besvaret klart:

"Du kun være at sidde i kontor, når du arbejder, du kan have noget tid at slappe af. Måske du kan sove lidt, når du står op, du kan..."

Eksaminator kunne have bedt om yderligere opklaring eller uddybning af prøvedeltageres svar, fx hvordan et stressende arbejde kan føre til depression eller fordele ved, at arbejde og fritid ikke er adskilt. Det er dog vigtigt, at eksaminator prioriterer, hvornår hun stiller ekstra opfølgende spørgsmål, da eksaminationen skal afsluttes inden for tidsrammen, og da det er vigtigt at have tilstrækkeligt tid til det andet obligatoriske spørgsmål.

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltager gør i overvejende grad brug af en elementær, men overvejende korrekt syntaks, jf. eksemplerne ovenfor.

Prøvedeltager gør brug af gode ordvalg ved højfrekvente ord, men der er ikke mange lavfrekvente eller forholdsvis lavfrekvente ordvalg. Dette sammen med et langsomt taletempo gør, at sproget kun i mindre grad understøtter udfoldelsen af forklaringer og begrundelser.

Begrundet bedømmelse af præstation til karakteren 00

Emne i delprøve 1: Privatskole eller folkeskole?

Prøvegrundlag i delprøve 2: Emne C: Arbejde og Karriere (sommerprøven 2013).

Lyt til besvarelsen her: [Præstation til karakteren 00](#)

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Prøvedeltager har inddelt sin præsentation i tre underpunkter, men der er ikke nogen klar sammenhæng mellem punkterne, og det er uklart, hvad hendes fokus er. Hun indleder præsentationen med, at hun vil fortælle om 1. tilmelding til skoleåret, 2. årsager til at forældre vælger en privatskole og et punkt 3, der er uklart formuleret: *"Endelig vil jeg sige, hvordan er konsekvensen til stige har brug for privatskolen i Danmark."*

Det er svært at følge præsentationen, fordi der mangler overgange til nye punkter, og fordi der er mange udsagn, der ikke er begrundede og formuleret klart og præcist, fx:

"Så det betyder og det kan derfor være en god ide at tjekke der forskellige (datoerne?) efter der, hvor man bor. Men de private skoler er nemmere at få plads, når de, når man får god netværk, netværk. Det kan være forskellige årsager til, at flere forældre vælger en privatskole til deres børn."

Prøvedeltager når ikke at tale om punkt 3. I stedet fortæller hun i slutningen af præsentationen noget om Danmark i forhold til andre lande, men indholdet er ikke klart på grund af lingvistiske mangler:

"Danmark er et organisation økonomiske for økonomiske samarbejde i udviklede lande, der ligger højest, når det kommer til andre lande eller erhverv, der går til privatskole, så ..."

Der er tøven, og prøvedeltager gentager ofte ord for at komme videre. Prosodien understøtter ikke altid udsagnene, og samtidig er mange ordtryk og udtalen af nogle kerneord hæmmende for forståeligheden, fx: 'tilmeldning', 'influence'.

De forskellige mangler forstærker hinanden og hæmmer forståeligheden.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser nogenlunde forståelse af de opklarende og uddybende spørgsmål, men kan på grund af lingvistiske mangler ikke besvare spørgsmålene klart og præcist. Det gælder fx første spørgsmål, hvor prøvedeltager bliver bedt om at uddybe, at forældre har mere indflydelse på, hvad der foregår i privatskoler end i folkeskolen:

"Ja, forældrene kan bestemme, hvilke aktiviteter er god idé at lave fritidsaktiviteter med børn. Måske de kan betale kort priser at sende de at sende børn til forskellige aktiviteter områder og i hele Danmark."

Eksaminator beder herefter om eksempler på 'aktiviteter', men svaret er også her uklart.

"Sportsaktiviteter og forskellige nyt at kende at lære forskellige nye sprog, og måske de kan rejse til forskellige plads, forskellige steder, så det betyder, at forældrene betaler mere end normal priser, og det og det er muligt at lave nye erfaringer til børn."

Svaret på spørgsmålet om folkeskolens fremtid ender i sammenbrud:

"I fremtiden det er stort svært, det er stor diskussion, der er bred diskussion, fordi folkeskolen er næsten lukket ... lukker ned i omkring i hele Danmark. Jeg mener på landet nogle gange folkeskole er lukket, så de det tendens er for tilskuddet til privatskole end mere tilskuddet til privatskole end folkeskole så folkeskole mangler ressourcer og måske kommune betaler færre penge til folkeskole end end privatskole."

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager besvarer ikke klart og præcist første obligatoriske spørgsmål om, hvad det betyder, at have sin egen forretning, selvom det tager næste al deres tid:

"Fordi som freelance kan vælge deres tid, når de kan arbejde, og når de har ikke tid, når de har lyst til at lave anden anden aktiviteter, så de vælger tiden når hvordan de eller hvornår de kan arbejde."

Det opfølgende spørgsmål om problemer ved at have sin egent forretning, som tager al tid, bliver heller ikke besvaret klart og præcist:

"Jeg tror, der er ikke mange problem. Men måske du skal arbejde med flere reglerne i Danmark, så måske du har stor pres, stor, du bliver stresset at arbejde godt som freelance, fordi du har måske forskellige projekter til forskellige virksomheder."

Det andet obligatoriske spørgsmål besvares ikke. Det lykkes trods eksaminators hjælp ikke for prøvedeltager at formulere et forståeligt svar.

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltageren demonstrerer ikke lingvistisk færdighed på B2-niveau, jf. eksemplerne ovenfor, og til sidst er der sætninger, der bryder helt sammen, fx:

"Ja, øh Det kan være fordele bestemme, hvordan kan arbejder du Jeg ved det ikke."

Bilag 1: Der måles på sprog, ikke på viden

Sprogprøver

Prøve i Dansk 1, Prøve i Dansk 2 og Prøve i Dansk 3 er almene sprogprøver, mens Studieprøven er rettet mod specielle formål (videregående uddannelse). Ved samtlige prøver og inden for alle sproglige deldiscipliner vurderes der på sprog. Det fremgår af gældende regelsæt og vejledninger.

Sprog og viden

Sprogundervisningen indeholder i høj grad et vidensaspekt. Men i sprogprøverne ligger viden implicit som baggrund for prøvedeltagers præstation og måles ikke eksplicit.

Kan en prøvedeltager ikke umiddelbart svare på et spørgsmål, trækker det ikke i sig selv ned i bedømmelsen, da der bedømmes på det sprog, prøvedeltager samlet præsterer ved prøven.

Anderledes er det, hvis den viden, prøvedeltager har inden for emnet, er så begrænset, at der i samtalen ikke kan demonstreres sprogfærdighed på det rette niveau og i et tilstrækkeligt omfang. Så vil den videnskæssige begrænsning påvirke bedømmelsesgrundlaget og dermed karakteren for den sproglige præstation.

Bilag 2: Eksamination og bedømmelse af selvstuderende

Der er i denne vejledning kun medtaget eksempler på mundtlige præstationer af prøvedeltagere fra målgruppen for prøven, dvs. kursister som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet. Der kan imidlertid også være andre, der går op til prøven end prøvedeltagere fra målgruppen.

Det kan fx dreje sig om yngre prøvedeltagere, der er født eller opvokset i Danmark, og som følge heraf har et korrekt eller tilnærmelsesvis korrekt dansk talesprog, når der er tale om personnære emner, men som ikke har erfaring med at kommunikere om almene og samfundsmæssige emner.

Typisk for denne gruppe af prøvedeltagere er, at de ikke umiddelbart

- har den samfundsmæssige viden eller det genrekendskab, der skal til, for at kunne interagere med prøvegrundlaget på det tiltænkte niveau
- har tilegnet sig viden om, hvordan en sammenhængende præsentation af et emne organiseres
- taler om emnerne på et generelt og samfundsmæssigt niveau
- leverer sammenhængende forklaringer, begrundelser, stillingtagen eller argumentation.

For disse prøvedeltagere må der ved eksaminationen og karaktergivningen tages særlige hensyn.

Eksamination

Eksaminator bør under eksaminationen vedholdende søge at tilvejebringe sprog, der ligger inden for rammen af PD3, hvilket vil sige at fastholde prøvedeltager på det generelle og samfundsmæssige perspektiv og prøvegrundlæggets intentioner i øvrigt.

Derved sikrer man, at den sprogfærdighed, prøvedeltager eventuelt måtte være i besiddelse af, kommer frem – eller at det bliver tydeligt for både prøvedeltager og censor, at der er mangler i prøvedeltagers sprogfærdighed i forhold til de faglige mål for PD3.

Bedømmelse

Er der tale om en præstation, der falder inden for de faglige mål for PD3, vurderer man, om præstationen er til en karakter i toppen, midten eller bunden af karakterskalaen.

Er der imidlertid tale om en præstation, der af de ovennævnte grunde falder delvis uden for målsætningen for PD3, men hvor prøvedeltager har et ubesværet og korrekt talesprog, når der er tale om personnære emner, kan det delvis opveje mangler i svar på spørgsmål om almene og samfundsmæssige emner. Prøvedeltager vil dog aldrig kunne opnå en topkarakter.